

186
DESEMBRE
2017

EL MÓN EL 2018: deu temes que marcaran l'agenda internacional*

* Text finalitzat el 18 de desembre de 2017. Aquesta Nota Internacional és el resultat d'una reflexió col·lectiva per part de l'equip d'investigació del CIDOB. Coordinada i editada per Eduard Soler i Lecha, s'ha beneficiat de les contribucions d'Anna Ayuso, Jordi Bacaria, Moussa Bourekba, Paula de Castro, Carmen Claudín, Carme Colomina, Nicolás de Pedro, Anna Estrada, Francesc Fàbregues, Oriol Farrés, Agustí Fernández de Losada, Blanca Garcés, Eva García, Francis Ghilès, Sean Golden, Ariz Kader, Irene Martínez, Óscar Mateos, Sergio Maydeu, Pol Morillas, Diego Muro, Francesco Pasetti, Jordi Quero, Elena Sánchez, Héctor Sánchez, Melike Janine Sökmen i Eckart Woertz.

Fa anys que intuïm una crisi de l'ordre global, però el 2018 els símptomes es manifestaran amb més freqüència i intensitat. Hi contribuiran tres factors:

Els buits de poder. Els Estats Units s'estan retirant d'alguns espais que altres actors semblen disposats a omplir. L'abandonament dels seus compromisos multilaterals i la retòrica de l'*America first* no són interpretats com una demostració de força sinó com a expressió de la seva debilitat.

La quarta revolució industrial. Un accelerat canvi tecnològic que ja s'està traduint en una redistribució del poder a escala global i que està alterant les bases sobre les quals es fonamenten els ordres econòmics i socials de les economies més desenvolupades. La sensació de vertigen i de desprotecció va en augment en alguns sectors de la població, i, en paral·lel, la temptació de replegament.

La vulnerabilitat digital. Els canvis tecnològics obliguen a

governar espais que, o no eren governats o estaven per descobrir. La decisió nord-americana de posar a fi a la neutralitat de la xarxa obre nous interrogants. Individus, corporacions i, fins i tot, estats se senten *cibervulnerables*.

El calendari també ens convida a reflexionar sobre la vigència, la durabilitat i el contingut de l'ordre global. Es compliran cent anys del final de la Primera Guerra Mundial, que va marcar el principi del final d'un ordre global eurocèntric. El 2018, així mateix, farà setanta anys de l'adopció de la Declaració Universal de Drets Humans. Aquell mateix any també va ser creada l'Organització Mundial de la Salut (OMS), i va entrar en vigor l'Acord General sobre Aranzels Duaners i Comerç (GATT). Peces, totes elles, del que s'ha vingut a anomenar *l'ordre liberal de matriu occidental*. Un ordre associat amb el poder nord-americà que comença a esquarterar-se, des del punt de vista polític, amb la guer-

La retirada d'Estats Units, la redistribució del poder a escala global i un accelerat canvi tecnològic són tres factors que contribuiran a la crisi de l'ordre global.

Assegurar el control sobre les vies de trànsit de les mercaderies i de la informació s'ha convertit en una prioritat estratègica tan o més important que el control dels territoris.

Davant la perspectiva d'haver de pagar més interès pel deute augmentarà la pressió sobre la fiscalitat.

Els temors de les classes mitjanes globals no seran homogenis. Europeus i americans se sentiran més desemparats que les noves classes mitjanes asiàtiques i africanes.

Els líders polítics locals reclamen ser alguna cosa més que gestors i implementadors de polítiques adoptades pels governs centrals.

Entre una suposada fortalesa i els països emissors s'anirà construint un ampli (i sovint letal) fossat que impedirà a migrants o refugiats accedir al seu destí.

A les múltiples eleccions de 2018 a les Amèriques seran les classes mitjanes qui acabi decantant la balança.

No és només l'ordre global el que està qüestionat, també ho estan els ordres regionals, i fins i tot, els contractes socials en moltes parts del planeta.

ra d'Iraq ara fa quinze anys, i des de l'àmbit econòmic, en fa deu, amb la fallida de Lehman Brothers.

1. Connectivitat i ordre global

Assegurar-se el control sobre les vies de trànsit de les mercaderies i de la informació ha esdevingut una prioritat estratègica tan o més important que el control dels territoris. En clau econòmica, la propietat i el control dels mitjans de transport va camí de ser tan vital com la dels mitjans de producció. El 2018, veurem com prossegueix l'ambiciosa Belt and Road Initiative liderada per la Xina: una xarxa integrada de transport marítim i terrestre que connecta més estretament un vast espai afroeuroasiàtic. Aquesta iniciativa, juntament amb la probable culminació el 2018 del Regional Comprehensive Economic Partnership (un espai comercial d'Àsia-Pacífic amb la Xina plenament integrada), il·lustra la visió geoeconòmica de Pequín.

Les dinàmiques afroasiàtiques condicionen més les polítiques europees i nord-americanes que no a l'inrevés. Assísim a una inversió del poder geopolític i geoeconòmic heretat de Bretton Woods. L'ambició xinesa provocarà recels als

Les dinàmiques afroasiàtiques condicionen més les polítiques europees i nord-americanes que no a l'inrevés

Estats Units, l'actor que s'havia acostumat a jugar un paper hegemònic en l'ordre internacional i que encara conserva la primacia en l'àmbit militar.

El 2018, la península de Corea no solament serà notícia per acollir els Jocs Olímpics d'hivern sinó que durant tot l'any encarnarà un dels principals epicentres de tensió global. Kim Jong-un maniobrarà pensant com mantenir-se en el poder mentre que la Xina intentarà preservar l'*statu quo* i els Estats Units tractaran de reivindicar-se com a potència hegemònica en l'àmbit militar. Les provocacions s'intensificaran i, per tant, també ho faran els temors d'un accident nuclear.

2. Fiscalitat, classes mitjanes i estat del benestar

Han passat deu anys ja des que va esclatar l'última gran crisi financera. La fallida de Lehman Brothers va arribar a Europa en forma de crisi del deute sobirà. El Banc Central Europeu (BCE), de la mà de Mario Draghi, va prometre llavors fer «el que calgués» per preservar l'euro. El 2018, llevat de sorpreses d'última hora, el BCE complirà la promesa de limitar gradualment el programa de compres de bons sobirans (PSPP) per passar de 60 000 milions d'euros mensuals a 30 000. Davant la perspectiva d'haver de pagar més interès pel deute, augmentarà la pressió sobre la fiscalitat. La sensació d'urgència anirà augmentant davant la constatació que hi ha tendències de fons en l'àmbit de la robotització i la digitalització de l'economia que encara poden afegir més tensió sobre uns estats del benestar escanyats. A tot això es podria sumar la indignació que provocarien les tècniques utilitzades per individus i grans societats per evadir impostos.

Durant el primer trimestre del 2018, veurem si Apple paga els impostos en disputa a la hisenda irlandesa i com la Comissió Europea prossegueix el combat contra els abusos d'enginyeria fiscal de les grans multinacionals. I, al llarg de l'any, és molt probable que els mitjans de comunicació destapin nous escàndols com els *Paradise Papers*. Hi haurà líders polítics disposats a fer d'aquest tema una bandera per guanyar-se el favor de les classes mitjanes. Si l'entramat financer i el crim organitzat senten que els seus refugis ja no són segurs, no es resignaran sinó que exploraran vies alternatives com ara la tornada als diners en metàl·lic o a valors refugi del tipus or, matèries primeres o sector immobiliari, i continuaran alimentant bombolles especulatives com ara el Bitcoin.

Els temors de les classes mitjanes globals no seran homogènis. Europeus i americans se sentiran més desemparats que les noves classes mitjanes asiàtiques i africanes, probablement perquè tenen més a perdre. El 2018, el desplaçament del poder polític i econòmic cap a les classes mitjanes de les economies emergents prosseguirà. Això impulsarà el consum però també intensificarà el repte climàtic i la gestió de la frustració de tots aquells que se senten expulsats d'aquestes dinàmiques de creixement.

3. Un ordre urbà

En les darreres dècades, hem assistit a un procés de concentració de població, riquesa i poder en l'àmbit urbà i metropolità que sembla imparable. Igualment, els grans desafiaments del planeta també es produeixen a les ciutats. La pobresa, l'exclusió, la violència o el canvi climàtic són fenòmens amb una creixent dimensió urbana. En aquest context, va augmentant el nombre de líders polítics de l'àmbit local que reclamen ser una mica més que gestors i implementadors de polítiques adoptades pels governs centrals. Busquen incidir en les principals agendes globals lligades al desenvolupament sostenible, conscients que la solució als grans problemes compartits comença a escala local. El seu desafiament serà aconseguir que els sistemes de governança mundials reconeguin les ciutats com a interlocutores de ple dret, i els permetin participar en les grans negociacions polítiques, com ara les relatives al canvi climàtic o l'agenda migratòria.

El 2018 serà també l'any de la localització efectiva de l'Agenda 2030. Veurem com els governs locals i metropolitans alineen les seves estratègies de desenvolupament amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible i com comencen a implementar la Nova Agenda Urbana. El 2018 també pot ser notícia per les tensions entre les autoritats locals i els governs centrals. En aquest sentit, l'alcalde de Londres, Sadiq Khan, podria intensificar la seva oposició al Brexit. Les ciutats europees reclamaran millors respostes a la crisi dels refugiats i ho faran a través de xarxes com la de les ciutats refugi. Als Estats Units, les autoritats locals adoptaran mesures per complir els compromisos de la Cimera de París malgrat la sortida de l'acord dels EUA, i continuaran proliferant «ciutats santuari» que, com Nova York, Chicago, Filadèlfia o Nova Orleans, rebutjaran aplicar als seus territoris les lleis migratòries del país. A escala global, l'apel·lació als valors ciutadans o al dret d'establi-

ment poden entrar en contradicció amb altres paradigmes centrats en la nació i la nacionalitat.

A les tensions entre ciutats i governs centrals es pot sumar una altra línia de fractura que es pot manifestar a escala global. Alguns territoris se senten abandonats davant de la puixança de les ciutats globals. Es tracta de zones rurals, ciutats petites i mitjanes, allunyades dels motors de creixement, o zones industrials amb processos de reconversió fracassats. Alguns d'aquests territoris són ja, i seran, terreny adobat per a forces populistes o *antiestablishment*; en d'altres, però, podrien sorgir mobilitzacions i noves formes d'acció política amb potencial transformador.

4. De la fortalesa al fossat migratori

Durant molts anys s'ha parlat de l'*Europa-fortalesa*. Una idea que, amb variants, també s'associa a les polítiques migratòries dels Estats Units o d'Àustràlia. Però és una imatge insuficient per reflectir la manera en què es governaran els fluxos migratoris el 2018. Entre aquesta presumpta fortalesa i els països emissors s'està construint un ampli (i, sovint, letal) fossat que impedirà que migrants o refugiats accedeixin a la seva destinació. Les denúncies i els laments pel que succeeix dins d'aquestes rases resultaran insuficients per canviar el rumb de les polítiques migratòries i, si bé no es reduiran, els fluxos seran redirigits i trobaran més obstacles. La construcció de murs i tanques i la instal·lació de mecanismes de vigilància s'estableixen en espais cada vegada més allunyats i difícils de cobrir per part de periodistes i organitzacions humanitàries.

Malgrat ser un any d'acumulació d'emergències humanitàries, al 2018 continuaran desvirtuant-se els compromisos internacionals envers els desplaçats. El marc de Ginebra no quedarà enterrat però serà ignorat recurrentment. Malgrat això, en el marc de les Nacions Unides, es negociarà i aprovarà al setembre el Global Compact on Safe, Regular and Orderly Migration que intentarà fixar uns estàndards i posar un xic d'ordre a un tema que porta anys al centre de l'agenda global. Per cert, Donald Trump ja ha anunciat que es retira de les negociacions. Més enllà d'aquesta renúncia veurem un compromís multilateral. El paper ho aguanta tot, especialment les bones intencions. Hi haurà dos ordres migratoris: el formal, basat en uns compromisos mínims i buits de voluntat política, i el quotidià, cada vegada més fragmentat i reactiu.

5. Terrorisme: sense territori però amb projecte

Tothom s'afanya a donar per derrotat l'Estat Islàmic (EI). La desaparició del seu protoestat a Síria i l'Iraq no implicarà la seva mort com a moviment. I molt menys el final dels atemptats terroristes perpetrats en nom seu o en el d'altres organitzacions de la constel·lació d'Al-Qaeda que poden pensar que ha arribat el moment d'omplir el buit que deixa EI. El 2017 es van traspasar tots els límits amb alguns

dels atemptats més sagnants de la història recent com el de Mogadiscio i el de la mesquita del Sinai, amb 512 i 309 víctimes, respectivament. La major part de les vegades, els atemptats de 2018 es continuaran caracteritzant pel seu relatiu baix cost i per ser duts a terme de manera autònoma, en ocasions molt lluny dels escenaris de conflicte. Una de les grans preocupacions dels serveis d'intel·ligència i dels cossos policials serà què fer amb els retornats i s'intensificarà la vigilància sobre mètodes tradicionals de reclutament.

El 2018 també veurem com alguns governs o líders de l'Orient Mitjà intenten treure pit de la derrota d'Estat Islàmic i utilitzar-la per reforçar la seva popularitat entre la població o la seva acceptabilitat en la comunitat internacional. Al-Sisi reforçarà una campanya d'erradicació contra grups gihadistes al Sinai amb vista a les eleccions presidencials a Egipte (primer semestre de l'any). Així mateix, centrarà la seva campanya en la lògica d'«o jo o el caos». En les eleccions del 12 de maig a l'Iraq, al-Abadi es presentarà com aquell que va recuperar Mossul i va derrotar l'organització Estat Islàmic. Encara que també com aquell que va impedir la independència del Kurdistan iraquí i com el que està disposat a introduir reformes institucionals

La propietat i el control dels mitjans de transport va camí de ser tan vital com la dels mitjans de producció.

i socials. Baixar al-Assad, com també els que li han donat suport durant els més de sis anys de guerra, reforçaran la retòrica que en realitat es tractava de combatre el terrorisme i de que aquest ha estat derrotat.

6. La (des)informació com a arma política

Fabricar notícies falses és barat i ràpid, mentre que contras­ tar informació surt car i requereix temps. La manipulació de la informació per erosionar o neutralitzar els adversaris no és res nou. Sí que ho és, però, la presa de consciència que els sistemes democràtics són els més vulnerables. Fins ara semblava que els qui havien d'estar espantats per la proliferació de canals d'informació eren els règims autoritaris. La por ha canviat de bàndol. I quan hi ha eleccions a la vista, els temors es multipliquen.

El 2018, el risc polític a Europa tindrà aroma italiana i es continuarà percebent el Kremlin com una força desestabilitzadora. Respecte aquest tema, conflueixen tres factors: Itàlia, la tercera economia de la zona euro, anirà a les urnes durant el primer semestre, està fent front a una crisi migratòria fàcilment explotable des de posicions populistes i veu com s'han intensificat els contactes de polítics afins a Vladímir Putin amb Cinque Stelle i la Lega Nord. Lluny de ser un afer exclusivament europeu, la intoxicació informativa sobrevolarà altres contextos electorals. En molts casos, els intoxicadors seran actors domèstics. En veurem episodis en les *mid-term elections* dels Estats Units (6 de novembre) i també en les eleccions a Colòmbia (27 de maig). El plebiscit sobre l'acord de pau el 2016 ja va donar mostres de l'impacte que l'ús de la (des)informació pot tenir.

7. Lideratge europeu i transició en l'ordre europeu

No solament l'ordre global està en recomposició, també n'està l'europeu. El 2018 serà un any de transició. En primer lloc, perquè veurem si es consoliden els lideratges d'Angela Merkel i Emmanuel Macron als seus països respectius i si, des d'aquesta posició, poden donar un nou impuls al motor francoalemany. El president Macron necessita consolidar un paquet de reformes a escala nacional que li proporcioni empenya com a líder emergent, no solament en l'àmbit europeu sinó també global. La cancellera Merkel necessita estabilitzar la política alemanya després d'uns mesos d'incertesa inesperada. Si l'any anterior la política espanyola i catalana van ser vistes com un risc impensat per moltes capitals europees, fa temps que les eleccions italianes ocupaen un lloc a l'agenda de potencials elements desestabilitzadors. I més encara tenint en compte que, en comparació amb altres societats europees, la italiana és aquella en la qual menys ha augmentat la satis-

Les ciutats europees reclamaran millors respostes a la crisi dels refugiats i ho faran a través de xarxes com la de les ciutats refugi.

facció i la voluntat de romandre en la UE després del Brexit.

El 2018 també sabrem si la sortida del Regne Unit serà ordenada. Amb vista a la firma de l'acord final (previst per a l'octubre), es discutiran els elements principals de la relació futura entre el Regne Unit i la Unió Europea. En aquell moment es prendrà la temperatura a un clima que, si és constructiu, portaria a un acord *win-win* entre Londres i Brussel·les, i a la reforma del projecte d'integració europea després del Brexit. Si això coincideix amb un període de consolidació de lideratges favorables a una integració més gran i prossegueix la recuperació econòmica als països de la perifèria europea, s'estaran posant els fonaments de l'Europa postcrisi. El 2018 marcarà una dècada de l'esclat de la crisi econòmica global. Serà recordada aquesta com la crisi dels deu anys o no podrem donar-la per tancada encara?

8. El Golf: escalada regional, risc global

A mesura que la lluita contra l'organització Estat Islàmic passi a un segon pla, els saudites presentaran l'Iran com una amenaça global. Encara que només sigui per la seva posició geogràfica i pel paper central que exerceixen en la producció i el comerç d'energia, qualsevol escalada de tensió entre ambdós països esdevé factor disruptiu a escala global. Mohamed bin Salman (MbS), el príncep hereu de l'Aràbia Saudita, continuarà alterant els equilibris dins del seu país, però també a tota la regió. MbS és procliu a assumir riscos: ho hem vist amb la guerra al Iemen, amb el boicot contra Qatar, amb la crida a l'ordre a Hariri i amb les purgues a la casa reial. Cap factor no suggereix que MbS hagi d'aturar-se el 2018. És infatigable i impulsiu.

L'Iran no tindrà incentius per rebaixar el seu perfil de potència ascendent i l'Aràbia Saudita ni es resignarà ni serà represa pels Estats Units amb prou força. Riad pot apuntar

cap a Hezbol·là, debilitat després de l'esforç de guerra a Síria. En aquest sentit, necessitarà suport d'Israel, la qual cosa requeriria un pas previ: un acord entre un grup de països àrabs, l'Autoritat Palestina i Israel que, de passada, donés satisfacció a la tasca mediatora del gendre de Trump, Jared Kushner. Un acord que es preveu gairebé impossible atesa la decisió del president Trump de reconèixer Jerusalem com a capital d'Israel. Alternativament, poden augmentar l'aposta al Iemen i, en el seu afany, buscar la complicitat dels Estats Units, argüint que és la manera menys arriscada de parar els peus a l'Iran. Queda un altre front, per al qual els habitants dels Emirats són una peça essencial. Aquesta batalla no és militar i s'entaula en el Congrés dels Estats Units. Es tractaria d'aconseguir que Washington es retiri de l'acord nuclear amb l'Iran i li reimposi les sancions. Això col·locaria les empreses de tot el món, i especialment les financeres, en una situació delicada ja que, en cas de continuar duent a terme operacions amb l'Iran, podrien afrontar sancions o veure com els és tancat el mercat nord-americà.

9. Un Sahel militaritzat

Fa anys que la regió del Sahel és paradigma d'inestabilitat, terrorisme, criminalitat organitzada i intervenció exterior. La franja que separa els països del Magrib i l'Àfrica subsahariana ha anat captant l'atenció d'actors internacionals com ara França, avalada per diversos socis europeus (Espanya, entre d'altres) i dels Estats Units. La Unió Europea en el seu conjunt està cada vegada més atenta al que succeeix en aquesta regió i, a través del desafiament migratori, sembla haver pres consciència de la seva proximitat. En la competició pel lideratge regional i amb el conflicte del Sàhara com a tel·lo de fons, el Marroc i Algèria també han redoblat esforços per augmentar la seva influència en aquesta regió i a tot Àfrica Occidental.

Durant el 2018 veurem com es concreta la posada en marxa d'una força militar de 5 000 efectius formada pels països del G-5 (Burkina Faso, el Txad, Mali, Mauritània i el Níger) i com augmenta el temor que aquesta part del món es converteixi en el principal pulmó del terrorisme gihadista. Aquesta força, impulsada especialment per la Unió Europea i la Unió Africana, se sumarà als 13 000 efectius de la força multinacional sota bandera de Nacions Unides (MINUSMA), els 3 000 militars de l'operació Barkhane (liderada per França), i un nombre indeterminat d'efectius nord-americans desplegats en aquesta regió. L'esforç en el terreny militar, però, no es veurà acompanyat d'una inversió suficient en l'àmbit del desenvolupament econòmic i el reforç institucional. Per al Sahel, la principal esperança continuarà sent l'arrencada de l'Àfrica Occidental i que s'estenguin les experiències d'alternança democràtica com les que han protagonitzat Gàmbia, Ghana o Nigèria durant els últims anys.

10. Les Amèriques tenen cita amb les urnes

Vuit de cada deu ciutadans amb dret a vot de les Amèriques tindran una cita amb les urnes el 2018. Seran eleccions precedides per campanyes electorals agres, fins i tot amb joc brut. No hi haurà pugna pel centre sinó per veure quin mo-

del preval sobre el del rival. Paradoxalment, seran les classes mitjanes les que acabaran decantant la balança. A les seves mans està seguir fent virar les Amèriques cap a la dreta o, al contrari, canviar la direcció del pèndol.

Són tantes les eleccions que només en podem destacar algunes. Mèxic vota l'1 de juliol, i els Estats Units, el 6 de novembre (*mid-term elections*). Les tensions entre ambdós podrien irrompre a les seves campanyes respectives. El Brasil vota a l'octubre i ha d'escollir entre donar una segona oportunitat al Partit dels Treballadors (PT) o, pel seu pes relatiu, inclinar el continent cap a la dreta. Els colombians hauran votat abans, el 27 de maig; però tan important o més que l'eix esquerra-dreta, serà la divisió sobre l'acord de pau. A més, veurem si es consolida la reconversió de les FARC en força política.

Cuba i Veneçuela també tenen cita amb les urnes però des d'una lògica diferent. Cuba escull els membres de l'Assemblea Nacional que haurien d'elegir el successor de Raúl Castro en un procés que conjugarà pràctica i narrativa revolucionària amb el postcastrisme. Si no les avancen, les eleccions veneçolanes seran a l'octubre. Maduro va aprendre la lliçó de les últimes parlamentàries i no s'arriscarà a perdre les presidencials. L'oposició haurà de decidir si dona per perduda la batalla politicolegal i se centra en el carrer.

Fabricar notícies falses és barat i ràpid, mentre que contrastar informació surt car i requereix temps.

En conclusió, acabarem l'any sense intuir encara un ordre global alternatiu a l'actual. L'any passat **parlàvem** d'un ordre que no mutaria però que sí que canviaria de mans. Vam dir que aquells actors que van fundar l'ordre liberal serien menys fermes en la seva defensa i que aquells que inicialment el van percebre com una imposició estarien desitjosos de fer-se'l seu. És una afirmació que continua sent vàlida però que necessita ser complementada per la constatació que els símptomes de crisi i esgotament proliferen, en bona mesura accelerats per processos de robotització i digitalització de l'economia. No és només l'ordre global el que és qüestionat, també ho són els ordres regionals, i, fins i tot els contractes socials a moltes zones del planeta. Aquells que reflexionen i teoritzen sobre les relacions internacionals però també els que des dels *think-tanks* aspirem a combinar anàlisi i propostes, haurem d'unir esforços per identificar quins són els punts de fricció i ruptura i articular solucions que redueixin els costos de transició i augmentin la resiliència de les nostres societats. No assistirem a un canvi d'ordre el 2018 però no podem postergar el debat sobre la possible obsolescència de l'actual.

60 dates a senyalar al calendari

5 de gener a 21 d'agost	50è aniversari de la Primavera de Praga. Txecoslovàquia va aconseguir durant uns mesos una apertura del règim, inèdita llavors dins del bloc comunista. Però l'esperança va acabar aixafada sota els tancs soviètics.
12 i 13 de gener	Eleccions presidencials a la República Txeca. El president actual, Milos Zeman, busca revalidar el seu mandat. Europa mirarà atentament aquests comicis en un context de creixent tensió entre les institucions europees i alguns estats membres com ara Polònia i Hongria.
23 a 26 de gener	Fòrum Econòmic Mundial de Davos. Una de les cites polítiques i econòmiques internacionals més importants, que analitzarà les causes i les solucions de les fractures que afronta la societat global del segle XXI.
28 de gener i 4 de febrer	Eleccions presidencials a Xipre. L'illa continua sense haver resolt la seva divisió, i cada vegada hi ha menys esperances que es conculgui algun acord que no solament tanqui el conflicte sinó que permeti una millor relació entre Turquia i la UE.
30 de gener	Ruanda assumeix la presidència de la Unió Africana. Un controvertit Kagame assumirà el lideratge de la UA amb almenys quatre punts a l'agenda: crisis humanitàries; resolució de conflictes; gestió dels fluxos migratoris, i terrorisme gihadista.
3 de febrer	Presidència de la FED. Janet Yellen deixarà la presidència de la Reserva Federal, i serà substituïda per Jerome Powell. Quina serà la seva política monetària i com pot afectar els tipus d'interès a escala global?
7 a 13 de febrer	Fòrum Urbà Mundial. Se celebrarà a Malàisia, i s'abordarà, per primera vegada, la implementació de la Nova Agenda Urbana adoptada per Nacions Unides el 2016.
9 a 25 de febrer	Jocs Olímpics d'hivern. Corea del Sud mostrarà la seva millor cara amb un ull posat en el seu veí del nord. Probablement no serà l'única vegada que la península de Corea atregui l'atenció internacional.
22 de febrer	25è aniversari de la creació del Tribunal Penal Internacional per a l'Antiga Iugoslàvia. Aquesta celebració coincideix amb la seva dissolució a finals del 2017. Bon moment per analitzar si les ferides han cicatritzat i si aquests països poden tenir una perspectiva d'adhesió a la UE.
18 de març	Eleccions presidencials a Rússia. Vladímir Putin es presenta a la reelecció per quarta vegada. Els sondejos li auguren una còmoda victòria, amb la qual cosa podria ampliar el seu domini de l'escenari polític rus a una tercera dècada.
20 de març	15è aniversari de la guerra d'Iraq. Una fita que marca el clímax però també la decadència de la hiperpotència nord-americana. La caiguda de Saddam Hussein va obrir la porta a una més gran influència iraniana a la regió i va afavorir l'aparició de l'embrió d'Estat Islàmic.
20 de març	2n aniversari de l'acord migratori Turquia – Unió Europea. Després de dos anys de la seva implementació, l'acord ha reduït ostensiblement el volum de la ruta migratòria Turquia-Grècia. Bon moment per discutir els efectes de les polítiques d'externalització de fronteres a escala global.
23 a 25 de març	Cimera de les Amèriques 2018. Se celebrarà al Perú, amb la temàtica «Governabilitat democràtica davant la corrupció». Serà la primera cimera de l'era post-Castro, i la primera de Trump.
Abril	Nova presidència a Cuba. Després de l'anunci de Raúl Castro de no presentar-se a la reelecció, l'Assemblea Nacional del Poder Popular haurà d'escollir un nou president, i el país entrarà en una nova era.
Abril/maig (data a determinar)	Eleccions parlamentàries a Hongria. Ningú no dubta de la reelecció de Viktor Orbán com a primer ministre. Fidesz, el partit governant, és el més ben situat per guanyar-les. Aconseguirà Jobbik millors resultats? La dretanització d'Hongria està assegurada.
4 d'abril	50è aniversari de l'assassinat de Martin Luther King. Principal icona de la lluita contra el racisme, fou l'autor del cèlebre discurs «I have a dream». Bon moment per analitzar els avenços en la lluita dels drets civils als Estats Units.
16 d'abril	25a Cimera de la Commonwealth. La cimera es durà a terme al Regne Unit, en ple Brexit. Una decisió que pot portar el Govern britànic a buscar enfortir els seus llaços amb els països que componen la Commonwealth.
26 d'abril	20è aniversari de l'assassinat del bisbe Gerardi. Va ser assassinat dos dies després que presentés l'informe <i>Guatemala: mai més</i> , en el qual demostrava que el Govern guatemalenc havia estat responsable de l'assassinat de 200 000 indígenes maias durant els anys vuitanta.
3 a 30 de maig	50è aniversari de Maig del 68. Amb l'epicentre a França, però d'abast internacional. Com va ser possible que es produís una onada de moviments socials, alhora, en tot un seguit de països amb sistemes socials i règims polítics completament diferents?
6 de maig	Eleccions parlamentàries al Líban. El país celebrarà eleccions parlamentàries gairebé nou anys després de les darreres, i amb l'interrogant de l'impacte de l'afer Hariri.
6 de maig	Eleccions locals a Tunísia. Aquestes eleccions s'han posposat reiteradament. Si s'arriben a celebrar, serà un bon símptoma de la consolidació de la transició democràtica tunisiana.
8 de maig (data límit)	Eleccions presidencials a Egipte. El mariscal al-Sisi està fent tot el possible per mantenir-se en el poder. La lluita contra el terrorisme i els reptes socioeconòmics marcaran l'agenda política del país.
12 de maig	Eleccions parlamentàries a l'Iraq. El primer ministre, Haider al-Abadi, intentarà treure profit de la derrota d'Estat Islàmic i de la seva oposició al referèndum d'independència del Kurdistan iraquiana del setembre del 2017.
20 de maig (data límit)	Eleccions generals a Itàlia. Europa estarà pendent del possible augment de les forces euroescèptiques. Itàlia és vista com un risc sistèmic des del punt de vista polític i econòmic.
24 de maig	25è aniversari de la independència d'Eritrea. Vint-i-cinc anys de govern ininterromput d'Isaias Afewerki sota denúncies constants de violació de drets humans per part d'organismes internacionals.
27 de maig	Eleccions presidencials a Colòmbia. El país afronta les seves primeres eleccions presidencials després de la firma dels acords de pau amb les FARC, que, constituïdes ja com a partit polític, es presenten a aquestes eleccions.

8 i 9 de juny	44a Cimera del G7. Se celebrarà al Canadà i reunirà els líders del G7 per debatre i buscar acords sobre alguns dels problemes mundials de més actualitat. A l'agenda de Trudeau, la lluita contra el canvi climàtic, avançar en igualtat de gènere i promoure el respecte per la diversitat i la inclusió.
14 de juny a 15 de juliol	Copa del Món de Futbol. Una Rússia que resorgeix acollirà aquesta nova edició. Putin utilitzarà aquest esdeveniment per projectar el país globalment. Bon moment per debatre també sobre la corrupció al món de l'esport i sobre els reptes que afronta Qatar amb la celebració de la cita del 2022.
24 de juny	Les dones saudites poden conduir. Es posa fi a un dels anacronismes més rellevants del país amb la decisió aprovada pel rei Salman el mes de setembre passat. El seu fill, Mohamed bin Salman, intenta reforçar la seva popularitat entre joves i dones per consolidar el seu poder.
Juliol	Eleccions generals al Sudan del Sud. Hi ha molts dubtes que el país estigui en condicions, finalment, de poder celebrar les eleccions generals, que ja van ser suspeses el 2015. Aquest territori allotja una de les quatre principals emergències humanitàries del planeta.
1 de juliol	Eleccions federals a Mèxic. Tres grans cartes electorals en un escenari d'incertesa en l'era post-Penya Nieto. L'etern candidat López Obrador tornarà a intentar aconseguir la presidència davant dels candidats del PRI i de la nova coalició Por México al Frente.
9 a 18 de juliol	Fòrum Polític d'Alt Nivell sobre Desenvolupament Sostenible. Celebrat als Estats Units, és la plataforma principal de les Nacions Unides per al seguiment i la revisió de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible i els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
11 i 12 de juliol	29a Cimera de l'OTAN (Bèlgica). Bon moment per valorar l'estat de les relacions transatlàntiques i per comprovar si els membres han executat els seus compromisos en matèria de despesa militar. També serà la primera cimera després de la decisió de bona part dels membres europeus de l'aliança d'afegir-se a la Cooperació Estructurada Permanent en matèria de Defensa (PESCO).
25 de juliol	40è aniversari del primer bebè proveta. Louise Brown va esdevenir la primera nadó proveta de la història, un abans i un després en la història de la medicina. Un bon recordatori de com la tecnologia està canviant les nostres vides.
13 de setembre	25è aniversari dels acords d'Oslo. Signats el 1993 entre Yasser Arafat i Yitzhak Rabin sota l'auspici de Bill Clinton, van establir el reconeixement internacional de l'Autoritat Palestina com a cos administratiu a Cisjordània i Gaza. La decisió unilateral de Donald Trump de reconèixer Jerusalem com a capital d'Israel en fa qüestionar la vigència.
15 de setembre	10è aniversari de la fallida de Lehman Brothers. La fallida d'un dels bancs d'inversió més grans del món va ser el detonant de la crisi financera més important de la història des del 1929.
17 de setembre	40è aniversari dels acords de Camp David. Sota l'auspici del president dels Estats Units, Jimmy Carter, Israel i Egipte van firmar la pau. El 2018 la Casa Blanca intentarà tirar endavant un nou acord de pau entre els israelians i els seus aliats àrabs.
18 a 25 de setembre	73a sessió de l'Assemblea General de les Nacions Unides. Una cita anual en què els líders mundials aprofiten per atacar els seus enemics i mantenir reunions bilaterals al més alt nivell.
23 i 24 de setembre	Conferència intergovernamental sobre migració. Inclourà la firma del Pacte Mundial per a una Migració Segura, Regular i Ordenada, que pretén tractar tots els aspectes de la migració internacional, incloent-hi les qüestions de tipus humanitari, de desenvolupament i de drets humans, entre d'altres.
Octubre	Eleccions presidencials a Veneçuela. Maduro es presentarà a la reelecció després d'haver arrasat en les eleccions municipals del 2017, boicotejades per l'oposició; una oposició que, probablement, decideixi mobilitzar-se al carrer davant de la impossibilitat de competir en igualtat de condicions.
Octubre	Acord de sortida del Regne Unit de la UE. Ambdues parts s'han proposat de concloure un acord final per al Brexit, que després haurà de passar els tràmits d'adopció. Veurem si ens encaminem cap a una sortida ordenada o no.
7 i 28 d'octubre	Eleccions generals al Brasil. En plena onada de recessió econòmica, el país vol tancar com més aviat millor l'era Temer i afrontar una nova presidència. Si, finalment, l'expresident Lula es pot presentar a les eleccions, podria tornar a portar el Partit dels Treballadors al Palácio do Planalto.
12 d'octubre	50è aniversari de la independència de Guinea Equatorial. L'únic país hispanoparlant del continent africà celebra la seva independència d'Espanya sota l'ombra del dictador Teodoro Obiang.
23 d'octubre	150è aniversari de l'era Meiji. Un període que va marcar la modernització i la projecció global del Japó. L'actual emperador té previst abdicar el 2019.
24 d'octubre	20è aniversari de l'huracà Mitch. La major catàstrofe mediambiental contemporània esdevinguda a l'Amèrica Central, que va causar la mort de desenes de milers de persones i incomptables danys materials i que ha llastat el desenvolupament d'aquesta regió fins a l'actualitat.
Novembre (data límit)	Referèndum de Nova Caledònia. Aquest territori francès d'ultramar decidirà si s'independitza. L'últim territori que va aconseguir la independència de França va ser Vanuatu (1980).
6 de novembre	Eleccions legislatives als Estats Units. Primer test electoral a escala nacional del grau de suport a l'Administració Trump. Es renovaran la totalitat dels 435 escons de la Cambra Baixa, i 33 de 100, de la Cambra Alta.
11 de novembre	Centenari del final de la Primera Guerra Mundial. Una guerra que marca el principi de la fi d'un ordre global eurocèntric i que, amb el desmembrament de l'Imperi otomà, va donar peu a la creació de l'actual sistema d'estats de l'Orient Mitjà.
15 i 16 de novembre	26a Cimera Iberoamericana. Sota el lema «Una Iberoamèrica pròspera, inclusiva i sostenible», aquesta nova edició se celebrarà a Guatemala.
20 de novembre	20è aniversari de l'Estació Espacial Internacional. Es commemorarà la fita de cooperació internacional més important en matèria espacial en plena escalada en aquest àmbit per l'anunci de Donald Trump de tornar a enviar astronautes a la Lluna.

30 de novembre a 1 de desembre	13a Cimera del G20. Serà la primera reunió del G20 en un país d'Amèrica del Sud, concretament a l'Argentina.
10 de desembre	70è aniversari de la Declaració Universal de Drets Humans. Bon moment per analitzar el compromís dels seus signants, els avenços produïts des d'aleshores i les tasques pendents.
Segon semestre	Eleccions generals a Zimbàbue. Després de la sortida de Mugabe del Govern, i l'ascens de Mnangagwa a la presidència, s'ha obert un període d'incertesa al país que aquestes eleccions pretenen resoldre.
Segon semestre	Eleccions generals a la República Democràtica del Congo. Enmig de la major crisi humanitària actual a l'Àfrica s'hauran de celebrar eleccions, la qual cosa suposarà la sortida de l'actual president Joseph Kabila.
Pendent	10a Cimera del BRICS. Johannesburg acollirà aquesta nova cimera del grup format pel Brasil, Rússia, l'Índia, la Xina i Sud-àfrica. Aquest bloc ha anat perdent força per la situació de crisi d'algun d'ells i per l'absència d'una proposta d'ordre global alternatiu.
Pendent	3a Cimera de caps d'Estat i de Govern UE – CELAC. La situació a Veneçuela va fer que la celebració de la cimera prevista per al 2017 a El Salvador es posposés.
Pendent	Eleccions presidencials i parlamentàries a Mali. Keita, l'actual president, probablement buscarà la reelecció després de guanyar el seu primer mandat el 2013. La inseguretat serà un dels elements a tenir en compte per al desenvolupament normal del procés electoral, tenint en compte que pràcticament en tot el 2017 el país s'ha trobat en estat d'emergència.
Pendent	Eleccions generals a Palestina. Després de l'acord de reconciliació del mes d'octubre passat, els palestins haurien d'anar a les urnes per elegir un nou president, fet que no es produeix des del 2005. La decisió de Donald Trump de reconèixer Jerusalem com a capital d'Israel radicalitzarà les posicions dels contendents.
Pendent	Eleccions parlamentàries i presidencials a Líbia. La celebració d'eleccions suposa un gran desafiament a causa de la crítica situació interna del país —immers en profundes divisions polítiques—, i de la inseguretat regnant.
Pendent	Celebració d'un Congrés de Diàleg Nacional siríà. Anunciat per Erdogan i Putin, aquesta nova estructura tindria com a comesa la redacció d'una nova constitució i la celebració d'eleccions sota la supervisió de l'ONU.